

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN
FÖR TRÄNARE
2007**

Grunder för fristående examen

SPECIALYRKESEXAMEN FÖR TRÄNARE
2007

© Utbildningsstyrelsen 2007

Edita Prima Oy

Helsingfors 2007

ISBN 978-952-13-3291-3 (häft.)

ISBN 978-952-13-3292-0 (pdf)

DNR **50/011/2006**

FÖRESKRIFT **Iakttas som förpliktande**

DATUM **8.12.2006**

Giltighetstid
fr.o.m. 1.1.2007 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten att
utfärda föreskriften bygger
L 631/1998 13 § 2 mom

Upphäver Föreskrift Nr **56/011/2002**
Ändrar Föreskrift Nr

GRUNDERNA FÖR SPECIALYRKESEXAMEN FÖR TRÄNARE

Utbildningsstyrelsen har fastställt grunderna för specialyrkesexamen för tränare. Examensgrunderna skall iakttas fr.o.m. 1.1.2007 tillsvidare.

Utbildningsanordnare som ordnar utbildning som förbereder för examen eller för del därav skall göra upp och godkänna en läroplan för utbildningen med beaktande av vad som bestämts i dessa grunder. Som en del av den förberedande utbildningen skall ordnas prov som utvisar yrkesskickligheten.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

Generaldirektör

KIRSI LINDROOS
Kirsi Lindroos

Överinspektör

PERTTI PITKÄNEN
Pertti Pitkänen

INNEHÅLL

Kapitel 1

Syftet med fristående examina och målen för dem.....	7
1 § Fristående examina	7
2 § Förberedande utbildning för fristående examina	7
3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna.....	8

Kapitel 2

Uppbyggnaden av specialyrkesexamen för tränare	8
1 § Examensdelarna	8

Kapitel 3

Kraven på yrkesskicklighet i specialyrkesexamen för tränare och grunderna för bedömningen	9
1 § Internationell toppidrott.....	9
a) Krav på yrkesskicklighet	9
b) Mål och kriterier för bedömningen.....	9
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	10
2 § Ledarskap inom toppidrott	10
a) Krav på yrkesskicklighet	10
b) Mål och kriterier för bedömningen.....	10
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	12
3 § Utveckling av en idrottsgren på toppnivå.....	12
a) Krav på yrkesskicklighet	12
b) Mål och kriterier för bedömningen.....	12
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	13
4 § Basfärdigheter i professionell träning	14
a) Krav på yrkesskicklighet	14
b) Mål och kriterier för bedömningen.....	14
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	17
Bilaga Beskrivning av yrket	18

Kapitel 1

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM

1 § Fristående examina

De fristående examina är inte beroende av det sätt på vilket man förvärvat sig sin yrkesskicklighet. Det kunnande som examinanderna har skaffat sig genom utbildning, i arbetslivet eller genom sina intressen behandlas som en helhet, så att detta kunnande kan användas när den erfordrade yrkesskickligheten skall påvisas vid de fristående yrkesproven.

De fristående examina är modulära till sin struktur. De utgörs av uppgiftshelheter, som baseras på arbetslivet och dess utvecklingsbehov och som präglas av det som förenar verksamheten med den teoretiska grunden, av mångsidig yrkesskicklighet och av att arbetsprocessen integreras med resultaten av den. Varje del av en examen utgör ett delområde av yrkeskompetensen, som kan lyftas ut ur den naturliga arbetsprocessen och bilda en självständig helhet som kan bedömas. De fristående yrkesproven arrangeras och avläggs flexibelt för en examensdel i sänder. Examinandernas mål kan också vara att endast avlägga en eller flera delar av en examen, inte hela examen.

Grunden för beskrivningen av kraven på yrkesskicklighet är den kvalifikationsbestämning som anses vara lämpligast för yrkesområdet. Beskrivningen koncentreras på kraven för branschens centrala funktioner, behärskning av verksamhetsprocessen och omfattande yrkespraxis. I kraven ingår också de för arbetslivet nödvändiga språkkunskaperna och sociala färdigheterna.

2 § Förberedande utbildning för fristående examina

Systemet med fristående examina ställer inte examinanderna inför förhandsvillkor i fråga om utbildning. Emellertid avläggs dessa examina i allmänhet i samband med något slag av förberedande utbildning.

Den som anordnar förberedande utbildning skall fastställa läroplanen för utbildningen enligt examensgrunderna. Utbildningen och de fristående yrkesprov som ingår i den skall läggas upp enligt examensdelarna. Det åligger utbildningsanordnaren att arrangera de fristående yrkesproven som en del av den förberedande utbildningen. Till de studerandes skyldigheter hör att delta i dessa prov i samband med studierna.

De gemensamma studier, som ingår i en grundexamen som avläggs som grundläggande yrkesutbildning, är inte obligatoriska i en utbildning som förbereder för en grundexamen som avläggs som en fristående examen. Målen för dessa studier beaktas dock i tillämpliga delar i läroplanen och i undervisningsarrangemangen.

3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna

Bedömningen av de fristående yrkesproven förutsätter metodisk insamling av material, beslutsfattande och dokumentering angående examinandernas yrkesmässiga och arbetsrelaterade färdigheter, som jämförs med de i examensgrunderna fastställda kraven på yrkesskicklighet och med bedömningskriterierna. Tyngdpunkten vid bedömningen ligger på det praktiska arbetet och arbetsmetoderna. Färdigheterna eller kunnandet bedöms i allmänhet direkt enligt motsvarande arbete.

Miljön för de fristående yrkesproven skall vara verklig eller så realistisk som möjligt. Vid bedömningen tillämpas mångsidigt olika kvalitativa bedömningsmetoder såsom iakttagelser, intervjuer, frågor och portföljer samt självbedömning och gruppbedömning. De fristående yrkesproven läggs upp enligt examensdelarna så att man vid proven kan bedöma om examinanden uppfyller de centrala kraven på behärskan av yrket.

Målen för bedömningen anger de kompetensområden som ägnas speciell uppmärksamhet vid bedömningen. Målen hänför sig till de centrala färdigheterna och man ser till att examinanden behärskar den teori som ligger till grund för arbetet samt att han eller hon behärskar arbetsmetoder, arbetsutrustning, material och arbetsprocesser. Såväl målen för bedömningen som bedömningskriterierna härleds ur kraven på yrkesskicklighet för motsvarande examensdel. Kriterierna för bedömningen baserar sig på målen för bedömningen och de anger och preciserar prestationer på olika nivåer. Bedömningskriterierna utgör trösklar med vilkas hjälp det är möjligt att differentiera kompetensnivån.

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV SPECIALYRKESEXAMEN FÖR TRÄNARE

1 § Examensdelarna

Specialyrkesexamen för tränare består av tre obligatoriska examensdelar. De är:

INTERNATIONELL TOPPIDROTT
LEDARSKAP INOM TOPPIDROTT
UTVECKLING AV EN IDROTTSGREN PÅ TOPPNIVÅ

Examen är avlagd då alla tre examensdelar har avlagts med godkänt betyg.

De som inte har avlagt yrkesexamen för tränare förutsetts dessutom avlägga en fjärde examensdel:

BASFÄRDIGHETER I PROFESSIONELL TRÄNING
--

Kapitel 3

KRAVEN PÅ YRKESKICKLIGHET I SPECIALYRKESEXAMEN FÖR TRÄNARE OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN

1 § Internationell toppidrott

KRAVEN PÅ INTERNATIONELL TOPPIDROTT

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Tränaren förstår den internationella tävlingsnivån och kraven på framgång inom toppidrotten.	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• förstår skillnaden mellan hobbybetonad och professionell idrott och behärskar kraven i anslutning till professionell träning• kan bedöma och analysera sin egen träning samt prestationen hos idrottaren eller laget som han/hon tränat i relation till internationell toppnivå.
Tränaren behärskar principerna för helhetsbetonad träning.	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• kan bygga upp och genomföra en resultat-inriktad träningsplan som kvantitativt och kvalitativt möjliggör internationell framgång• kan i sitt träningsarbete beakta alla faktorer i anslutning till träning av och prestationsförmåga hos idrottaren eller laget.
Tränaren känner till kraven i anslutning till träning av landslaget.	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• behärskar mål, kriterier, resurser och sätt att agera inom landslagsverksamheten• kan verka som en del av landslaget eller av ett motsvarande lag i internationell miljö• känner till skillnaderna mellan de internationella tävlingarna.

TRÄNING OCH TÄVLING UNDER SPECIELLA FÖRHÅLLANDEN

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Tränaren behärskar tävling och träning under speciella förhållanden.	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• känner till speciella förhållanden och krav i anslutning till den egna grenen• kan individuellt och på det sätt som grenen förutsätter anpassa inverkan av höglänt terräng till träning, tävlingar och tävlingsförhållanden• känner till klimatets inverkan på organis-

	<p>men och kan tillämpa kunskapen på kraven som en idrottares diet, vätskebalans, träning, utrustning och tävling ställer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tar i beaktande den inverkan som resor och tidsskillnader har på prestationsförmågan
--	---

TOPPIDROTTARENS HÄLSA OCH DIET

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Tränaren behärskar speciella faktorer i anslutning till toppidrottarens hälsa och diet samt möjligheter till ersättande träning.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan tillsammans med sakkunniga ge råd om idrottares helhetsbetonade hälsovård • behärskar specialdragen i anslutning till toppidrottarens diet och kan utarbeta ett lämpligt dietprogram för idrottaren under träningsperioden • känner till immunologins grunder och kan handla individuellt för att minska idrottarens sjukdomsrisik • kan använda ändamålsenlig förebyggande och ersättande träning.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för examensdelen påvisas i autentisk arbetsmiljö i samband med normal träningsverksamhet. I yrkesprovet deltar tränaren, enligt sin uppgift, i tävling på internationell nivå och i den förberedande träningsperioden.

Yrkesprovet kompletteras vid behov med skriftliga framställningar, respons från idrottare och/eller tränare och diskussioner. I diskussionerna angående yrkesprovet fäster man särskild uppmärksamhet vid motiveringarna av tillvägagångssätten.

2 § Ledarskap inom toppidrott

SYNEN PÅ LEDARSKAP

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Tränaren har en uppfattning om ledarskap inom toppidrott.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan uppfatta olika synsätt på ledarskap och beskriva skillnaderna mellan dem • kan naturligt koppla grundvärdena inom den finska idrotten och sporten till toppidrottens krav på framgång och utveckling • kan genomföra och utveckla sin stödgrupps strategi, visioner och värden

	<ul style="list-style-type: none"> • kan som ledare reagera på olika förändringar (samhället, de tävlande och den internationella utvecklingen).
--	---

PRAKTISKA LEDARSKAPSFÄRDIGHETER

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Tränaren förstår sin roll i organisationen.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • uppfattar sin ställning, uppgift och sitt ansvar i organisationen.
Tränaren förstår grunderna för människans beteende samt känner till betydelsen av olika sätt att närma sig människor i olika situationer.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till och förstår uppfattningar om inläring i anslutning till träningsverksamhet och kan tillämpa dem • förstår skillnaderna i att verka som ledare i olika sorters tränings- och tävlingssituationer • förstår hur olika sociala och psykologiska faktorer inverkar på människors beteende och på verksamheten som tränare • känner till och följer lagarna gällande toppidrotten och avtalen gällande idrottarna.

INTERAKTION

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Tränaren behärskar de kommunikations- och interaktionsfärdigheter som behövs.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan bedöma hur den egna kommunikationen fungerar • handlar på ett sätt som väcker förtroende • kan som förman föra en utvecklingsdiskussion och är medveten om dess betydelse • kan verka som ordförande på möten och förhandlingar • förstår det egna arbetets offentliga karaktär, kan kommunicera och hantera media • behärskar ett internationellt språk så att han/hon kan verka i internationella sammanhang.

TEAM- OCH NÄTVERKSARBETE

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Tränaren behärskar planering och organisering av teamarbete.	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• tar principerna för teamarbete i beaktande redan i valet av grupp• handlar på ett sätt som stödjer kreativitet och problemlösningsförmåga• stödjer teamet i att utvecklas och kunna lösa problem som uppstår• kan leda samarbetet mellan teamen och andra grupper• kan bedöma och utveckla sina egna och sin grupps samarbetsfärdigheter.
Tränaren arbetar via nätverk	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• nätverkar både på nationell och internationell nivå.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för examensdelen påvisas i autentisk arbetsmiljö i anslutning till normal träningsverksamhet. Yrkesproven ges i olika ledningsuppgifter i anslutning till tränarens arbete.

Yrkesprovet kompletteras med skriftliga framställningar, respons från idrottare eller tränare samt med diskussioner. I diskussionerna angående yrkesproven fäster man speciell uppmärksamheten vid motiveringarna av tillvägagångssätten. Så många yrkesprov utförs att examinandens yrkesskicklighet tillförlitligt kan bedömas för alla delar av kraven på yrkesskicklighet.

3 § Utveckling av en idrottsgren på toppnivå

TRÄNING-, UTBILDNINGS- OCH TÄVLINGSSYSTEM

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Tränaren behärskar tränings-, utbildnings- och tävlingssystem.	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• handlar konsekvent i genomförandet av helhetsbetonad, långsiktig och systematisk träning• känner till fungerande och framgångsrika nationella och internationella tränings- och tävlingssystem och kan bedöma vilka centrala faktorer som inverkar på framgång• behärskar den egna grenens tränings-, utbildnings- och tävlingssystem och kan bedöma systemens svaga och starka sidor• kan bedöma hur systemen fungerar och

	<p>hur produktiva de är i förhållande till insatsen, den internationella konkurrensen och till rådande samhällsvärden</p> <ul style="list-style-type: none"> • utvecklar och drar upp linjerna för ett tränings-, utbildnings- och tävlingssystem för grenen som identifierar talanger och stegvis utvecklar dem till toppnivå.
--	--

UTVECKLING AV GRENTRÄNING

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Tränaren kan leda och genomföra utvecklingsarbete med grenträning.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbetar analytiskt och utvecklar aktivt den dagliga träningen • utnyttjar forskningsresultat i utvecklingsarbetet med sin gren och grenträningen • kan vid behov uppdatera grenanalysen • kan planera, genomföra och rapportera om utvecklingsprojekt med grenträning • känner till tidsenliga testnings- och uppföljningsmetoder som används i toppidrotten, kan analysera resultaten och tillämpa slutsatserna i praktiken • kan planera och genomföra tränarutbildning för sin gren.

DE EKONOMISKA GRUNDERNA FÖR UTVECKLINGSARBETET

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Tränaren behärskar de ekonomiska principerna och de praktiska åtgärderna i anslutning till utvecklingsarbetet.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • behärskar frågor i anslutning till uppgörande och uppföljning av budget • informerar om utvecklingen av ekonomiska och funktionella resultat samt faktorer som inverkat på dem och uppgör utvecklingsförslag utifrån det.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för examensdelen påvisas i autentisk arbetsmiljö i anslutning till normal träningsverksamhet. Examinanden genomför ett utvecklingsprojekt i grenträning som yrkesprov.

Yrkesprovet kan kompletteras med skriftliga framställningar och AV-presentationer, diskussioner och på andra motsvarande sätt. Så många yrkesprov avläggs att examinandens yrkesskicklighet tillförlitligt kan bedömas för alla delar av kraven på yrkesskicklighet.

4 § Basfärdigheter i professionell träning

Den här examensdelen är obligatorisk för de examinander som inte avlagt yrkesexamen för tränare.

HELHETSBETONAD TRÄNING AV EN IDROTTARE

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Tränaren kan helhetsbetonat uppfatta idrottarens liv och beakta det i träningsprocessen.	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• kan diskutera med idrottaren om faktorer som inverkar på hans/hennes liv och beakta dem i träningsarbetet• kan uppfatta idrottarens livssituation, ekonomiska realiteter och karriär.
Tränaren genomför träningen utgående från idrottaren, målet är en självständig och självinstruerande idrottare.	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• kan beakta idrottarens utvecklingsnivå och personlighet samt stödja idrottaren i att bli självständig och ta ansvar• kan identifiera och bedöma det egna emotionella beteendet.
Tränaren förstår idrottens många värden och etiska grundprinciper.	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• tar i beaktande Principen för rent spel (idrottsföreningarnas gemensamt godkända beskrivning av god verksamhet 2004) i sin träning• identifierar etiska problemsituationer och kan bedöma effekten av olika lösningar.
Tränaren behärskar grunderna för psykisk träning.	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• förstår betydelsen av utveckling av självförtroende och självkänsla i träningen• kan planera psykisk träning som en del av den övriga träningsprocessen• kan bedöma och utveckla idrottarens psykiska egenskaper i tränings- och tävlings-situationer• känner till vilka centrala faktorer som inverkar på motivationen och använder dem för att skapa, följa upp och utveckla en god träningsatmosfär.
Tränaren känner till grunderna för hälsosam träning.	Examinanden <ul style="list-style-type: none">• kan beakta centrala faktorer som inverkar på hälsan och dieten i träningen• använder ersättande träning för att undvika skador och förbättra prestationsförmågan

	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar symptom på överansträngning hos idrottaren och vet vilka faktorer som lett till överansträngning • kan grunderna för första hjälpen.
--	--

ATT UTVECKLA FYSISKA OCH MOTORISKA EGENSKAPER

a) Krav på yrkeskunskap	b) Mål och kriterier för bedömningen
Tränaren är väl insatt i hur kroppen är uppbyggd och i grunderna för hur den fungerar i en belastnings- och återhämtningssituation samt känner till hur miljön inverkar.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan tillämpa kunskap om hur kroppen fungerar under en belastnings- och återhämtningssituation • kan beakta förhållandena i planeringen och utförandet av träningen.
Tränaren känner till faktorer i anslutning till belastning, återhämtning och utvecklande träning.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan beakta de allmänna grunderna och metoderna för belastning och återhämtning i träningsplanen • kan definiera träningens fysiska effekter och utifrån dem härleda rätt stödträning • kan beakta individuella faktorer i planering och utförande av träning.
Tränaren förstår olika skeden i den motoriska utvecklingen och kan utnyttja de s.k. känsliga perioderna.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan i träningen och träningsplanen beakta skeden i den motoriska utvecklingen och de s.k. känsliga perioderna • kan i undervisning av motoriska färdigheter beakta de olika inlärningskedena.
Tränaren förstår olika skeden i inläringen av motoriska färdigheter samt olika delområden av färdigheterna.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan strukturera och genomföra övningar i vilka olika delområden inom de allmänna färdigheterna medvetet utvecklas.
Tränaren behärskar de olika grundegenskapernas grenar (styrka, snabbhet, uthållighet, rörlighet) och grunderna för utveckling av dem.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • behärskar användbara träningsmetoder för de olika grundegenskaperna.
Tränaren kan undervisa i prestationsteknik i de olika träningsmomenten av grundegenskaperna.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan planera och genomföra övningar som utvecklar olika grundegenskaper • kan i undervisnings- och utvecklingssituationer understryka och motivera kärnpunkterna i prestationstekniken.

GRENTRÄNING

a) Krav på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Tränaren kan reglerna för den gren han/hon tränar.	Examinanden <ul style="list-style-type: none"> • kan reglerna för sin gren på en professionellt tillräckligt hög nivå.
Tränaren behärskar planering och genomförande av träningsprocessen på ett sätt som utvecklar idrottares grenspecifika egenskaper enligt målen.	Examinanden <ul style="list-style-type: none"> • behärskar uppgörande av utvecklingsplaner och övningsprogram som grundar sig på analys av en eller flera idrottare • kan genomföra träningsprocessen på ett sådant sätt att idrottare utvecklas i riktning mot målet • kan bedöma om träningsprocessen lyckats och vid behov göra ändringar • kan tillförlitligt bedöma effekten av olika träningsmoment och träningsmetoder • förstår betydelsen av ekonomiskt tänkande och företagsmässig verksamhet i utveckling av träningsverksamheten.
Tränaren behärskar prestationsteknikerna för den gren han/hon tränar.	Examinanden <ul style="list-style-type: none"> • understryker i undervisnings- och utvecklingskurser i grenfärdigheter kärnpunkterna i teknikerna och kan motivera dem
Tränaren behärskar undervisning och träning av sin grens centrala grenspecifika kunskaper och färdigheter.	Examinanden <ul style="list-style-type: none"> • behärskar den centrala utvecklingen av rörelser inom sin gren • kan vid träningstillfället åtgärda idrottarens centrala utvecklingsbehov och handleda inläringen framgångsrikt • ger tillräcklig kvantitativ och kvalitativ respons • förstår den ändamålsenliga utvecklingsordningen av grenfärdigheterna och kan framgångsrikt använda grenspecifika special- och tävlingsövningar.
Tränaren behärskar de taktiska principerna för sin gren och kan undervisa i dem.	Examinanden <ul style="list-style-type: none"> • behärskar centrala taktiker inom grenen • kan undervisa i taktiska färdigheter
Tränaren känner till hur man testar de mest centrala fysiska och psykiska egenskaperna.	Examinanden <ul style="list-style-type: none"> • förstår testningens betydelse som en del av träningsprocessen • känner till de viktigaste testnings- och uppföljningsmetoderna inom sin gren

	<ul style="list-style-type: none"> • kan välja ändamålsenliga bedömningsmetoder utgående från idrottarens utvecklingsskede och gren.
Tränaren kan planera och genomföra testning och uppföljning av sin gren.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan, som en del av träningsplanen, göra upp en testnings- och uppföljningsplan • kan, med tanke på sin gren, planera och genomföra viktiga fälttester samt tolka resultaten • kan välja lämpliga testmetoder för respektive tävlingsperiod.
Tränaren förstår testresultat och kan tillämpa dem i träningen.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan utgående från sin gren tolka resultaten av centrala testmetoder och beakta dem i planeringen av träning • behärskar uppföljningen av den dagliga utvecklingen.
Tränaren kan planera och genomföra perioden för finslipning inför tävlingstillfället.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan planera perioden för finslipning • behärskar träningsmomenten för finslipning
Tränaren kan förutse och planera verksamheten på tävlingsplatsen.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan utforma en verksamhetsplan för hela tävlingen och verka enligt den.
Tränaren behärskar tränarens uppgifter under en tävling.	<p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan organisera, leda och analysera tränings- och servicegruppernas arbete • kan optimera de delar av idrottarens eller idrottarnas prestationsförhållanden som går att påverka.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för examensdelen påvisas i en autentisk arbetsmiljö i anslutning till normal träningsverksamhet. Som provhelhet utformar tränaren en utvecklingsplan som grundar sig på analys av gren, idrottare och lag, genomför den samt bedömer hur träningsprocessen lyckats.

Provet kompletteras med skriftliga framställningar, respons från idrottare och/eller tränare samt med diskussioner. I diskussionerna i anslutning till proven fäster man särskild uppmärksamhet vid motiveringarna av tillvägagångssätten. Så många yrkesprov avläggs att examinandens yrkesskicklighet tillförlitligt kan bedömas för alla delar av kraven på yrkesskicklighet.

BILAGA

Beskrivning av yrket

Specialyrkesexamen för tränare

Tränaren arbetar inom toppidrott på internationell nivå. En tränare leder och utvecklar träningsverksamheten för en särskild gren och är anställd inom en idrottsorganisation eller som företagare som tränar toppidrottare eller lag som verkar på internationell nivå. Hur resultatrikt tränarens arbete är mäts utifrån resultat som nåtts inom den internationella toppidrotten och utifrån utvecklingen av grenens eller idrottarnas förutsättningar för framgång.

Av tränaren förutsätts ett helhetskunnande om utvecklingen av grenen, faktorer som inverkat på idrottarens eller lagets prestationer samt ledning av träningssystemet. Tränaren har ett internationellt kontaktnät och kan tillämpa kunskapen som han/hon tillägnat sig på utvecklingen av träningsarbetet. Han/hon har färdigheter att utbilda tränare inom sin idrottsgren och vid behov verka som expert inom branschen i olika tränaruppgifter.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen/biblioteket
Pb 380
00531 Helsingfors
tfn: (09) 774 774 50
fax (09) 774 774 75
kirjasto@oph.fi
www.utbildningsstyrelsen.fi